

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Sermo XIII. De cauta custodia cordis, & gratia interna deuotionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

post completos labores, in gaudium Domini sui letus introibit: quia fidelis inuentus est, in omni opere & sermone bono, ad laudem Dei & ædificationem proximi in secula seculorum. Amen.

S E R M O XIII.

De cauta custodia cordis, & gratia interna deuotionis.

I. OMNI custodia serua cor tuum, quia ex ipso vita procedit. *Di-* Prou. 4.
lecti fratres, diligenter pensate admonitione prudētissimi Regis Salomonis, & sollicitè vigilate circa custodia cordis vestri, ne diabolus inueniat foramen intrandi. Ille non querit aliud nisi vos decipere, & à Deo fraudulenter abstrahere. Quando cor hominis à summo bono abstrahitur, tunc in infimis querit delectari, & varijs desiderijs hinc inde mouetur. Et qui tempestiuè non resistit, captiuatur & superatur. Nihil laboriosius, quàm cor custodire ab euagatione & vitiosis imaginibus, ex sensibilibus rebus acquisitis. *Prauum & inscrutabile est cor hominis, & ad malum* Hier. 17.
procliuum ab adolescentia sua. Et quis cognoscet illud, & omnes motus eius per singulos dies enumerabit? Vtique solus Deus, qui vniuersa conspicit, antequam fiant; de quo dicitur in Psalmo: *Dominus scit cogitationes hominum, quoniam vana sunt.* Psal. 93. Cor nunquam quiescit, quin in aliquo sit occupatum, siue bonum fuerit siue malum. In bono cor confortatur, in malo perturbatur. Si quis cor suum gestit custodire, & ab euagatione restringere, bonam meditationem studeat assumere; & de verbis sacrae scripturae, fauum mellis colligat, vnde animam suam pascat. Leuia verba dimittat, curiosa non querat; in prosperis non se eleuet, in aduersis patientiam seruet, & omnia super se ventura, Deo libere committat.

2. Hoc quoque præcipuè penset, qualiter vnionem cum Deo habere possit, qui in pacifico corde locum ad habitandum querit. Idcirco totis viribus ab infimis curis se elonget: & cor asluetum vagari, per orationes ignitas & crebra suspiria sursum leuet, & dicat: *Oculi mei semper ad Dominum.* Quoties autem à summo bono ex fragilitate aut aliqua necessitate impeditur, rursus incipiat, & citò per orationem resurgat; gemens & dolens poeniteat, quòd ad momentum creatorem pro creatura neglexit, cui pro posse, totis affectibus intendere, & iugiter adherere deberet. Ex sacra namque lectione trahitur bona meditatio de Deo: ex bona meditatione, procedit deuota affectio, & prompta Sacra lectio quos fructus gignat.
elevatione mētis in Deum. Exinde surgit feruens & interna oratio penetrans caelos; omnem creaturam relinquens, & soli Deo adherere cupiens: in quo omnia bona sunt, quæ concupisci possunt. Deus solus animam implet.
Solutus enim Deus est, qui totū animæ desiderium implet, quietat, &

& beatificat: ad quem suspirare & cōuolare debet omnis religiosus, secretum amans, occasiones fabulandi vitans. Qui enim loca spatiandi foris quærit, & cor suum custodire negligit, hanc visionis gratiam aut non sapit, aut parum gustans citò perdit. Et heu! vix cum magno labore & dolore, deuotionis dulcedinem recuperabit, quia minus sollicitè eā custodiuit. Restat ergo, omnibus friuolis omisissis, ad Christum sedulò confugere, & cum eo amicitiam specialiter iungere, & cuncta ab eius amore retrahentia abiicere & refutare. Quæcunque bonam conscientiam non possunt facere, nec charitatis Christi feruorem dare vel augere, omnino vitanda sunt & respuenda ab omni claustrali viro & monacho religioso: cuius cor debet esse in celo, non vagari in seculo.

3. O frater monache, qui sanctitatis speciem geris habitu & nomine, claude ostium oris tui, & secretum cordis non omnibus reueles. Aperi cameram cordis tui Iesu Christo, cōsolatori amatissimo, ac tutori vitæ tuæ fidelissimo: vt benedictus Iesus, ante omnia & præ omnibus in celo & in terra tibi dilectus, diu desideratus & expectatus, ad te venire dignetur, & mansionem facere. Obsecra obnixè, vt sapius te visitet & illuminet, doceat ignorantiam tuam, cōfortet pusillanimitatem, erigat spem, repellat diffidentiam, confirmet fidem, infundat amorem, augeatque feruorem. O quam bene est custoditus & armatus, contra diaboli insidias, & malas cogitationes, ac turpes imaginationes: qui imaginem crucifixi habet in corde fixam, omnia interiora sua penetrantem; & ad omne bonum cogitandum & agendum, semper & vbique instigantem. Tunc rectè poterit mira cum dulcedine cordis, ex præsentia Christi intimè consolatus dicere, quod David sanctus cū magna lætitia Deo psallebat: *Viam mandatorū tuorum cucurri, cū dilatasti cor meum.* Nihil ergo inter te & Iesum, amatorem innocentiam & puritatis, veniat: nec intus lateat, nec duret, immo nec parum tangat, nec vanis laudibus mulceat, ne inficiat: quia cor purum & tenerum, Deo in religione oblatum, non paritur secum aliquem extra Iesum, sibi coniungi & confabulari. Nam omnia in creaturis temporaliter solatiofa & pulchra, non sufficiunt ad plenum animæ gaudium: sed solus Iesus sufficit, ad omne desiderium perficiendum. Cuncta extra Iesum crucifixum generant fastidium, & habent defectum; & quasi absynthium & fel amarissimum torquent animum variis desideriis occupatum. Fons igitur omnis boni, & totius cōsolationis mellifluus riuus, IESVS CHRISTVS, verus consolator animarum. Qui vult à Deo consolari, Iesum in focium eligat, cum quo loquatur & ambulet, donec ad cælum perueniat.

Psalm. 118.

4. Stude in amore IESV vivere, toti mundo mori; & in cruce Christi, non in teipso, nec in hominibus gloriari. Illa hora tibi sæpè pensanda est, quando non poteris amplius vnum verbū loqui, nec membrum mouere. Et quamuis religiosus sit terrenis bonis & amicis priuatus, habet tamen cælestem thesaurum in arca cordis sui clausum, Iesum Christum, & hunc crucifixum. Habet & fidelissimum animæ suæ amicum, ac sapientissimum vitæ suæ doctorem, ipsum regem angelorum, omniumque rerum conditorem. Vis ergo habere pacem & trāquillitatem cordis, & gratiam Christi, & amicitiam angelorum promereri? Cōtemne te ipsum propter Christum, & quantum possibile est, stude habere cor purum, à seculo segregatum, ad diuina feruidum, & ad cælestia suspensum. Qui enim nihil terreni solatii foris quarit, nihil in creaturis inordinatè diligit, citò internam quietem & Christi amorem sentiet; & cunctas grauitates vadecunque venientes, Christo intus cōfortante & iuuante, facillimè tolerabit. Multas namque turbationum materias amputat, multos laqueos temptationum euadit & superat, qui propter Christum, ab omnibus terrenis desideriis perfectè se denudat & elongat. Hic ad cælestia, nullo terrenorum pondere grauatus, liberè euolare potest, quoties dilecti amatoris sui, qui in cælis est, recordatus fuerit, aut eius verba audierit vel legerit. Dolor nempe de absentia Iesu, vehementer compungit; amor verò ex presentia gratiæ eius, languentem vngit, tristem consolatur, & torpentem accendit.

5. Qui ad hanc deuotionis gratiam, & contemplationis celsitudinem, nō valet tam repentè pertingere, non desperet, nec laborare desinat; gemat, oret, solus sedeat, taceat, & se recolligat, expectet longanimiter, speret confidenter: & ultra quàm credi potest, consolabitur affluentem. Benignus est enim Iesus, super omnes sanctos suos, non deserit sperantes in se. Probat frequenter, corripit amanter, instruit sapienter, vocat incessanter, pulsat fortiter, aperit libenter, suscipit letanter, indulget clementer, donat sufficienter, coronat excellenter. Non ergo te frangant amorosa Iesu verbera: nec fastidias audire sacra eius verba, à quocunque vel vbiunque fuerint lecta. Non te deiciat cordis incōstantia, nec corporis ægritudo, nec dolor capitis in Christi seruitio acquisitus. Qui te creauit, & ad seruitium suum vocauit, non deerit tibi pro nomine suo patienti. Omnia enim mala, quæ pateris, & quæcunque bona ad honorè Dei in hac domo feceris in disciplina perseuerando, scribentur in libro vitæ æternæ, & computabuntur tibi ad maximū pramium in regno cælorum. Auerte igitur te à vanis, redi ad interiora mētis, recogita beneficia dilecti amatoris tui sapius tibi cōcessa, & adhuc ampliora in futuro reuelāda.

Pax cordis,
& amor
Christi,
quomodo
acquiratur.

Benignitas
Iesu mira-
culum om-
ne superat.

6. Trahat

6. Trahat te ad seruiendum gratanter pijsimo saluatore, pietas eius immensa: ad amandū ipsum, bonitas infinita: ad sperandum in misericordia eius, charitas eius vsque in seculum extensa, verè poenitentibus promissa, perseuerantibus in fine reddenda. Transeūt omnia, præter amare Deum, pereunt cuncta, sine Christo: amarescunt omnia, sine Iesu pro salute mundi incarnato, passo, crucifixo, resuscitato, & glorificato. Hæc sit sapientia vestra, fratres: hoc studium præ cunctis literarum studijs eligatis, meditari die ac nocte Iesum crucifixum, pro omnibus nobis in cruce immolatum, & in cælis eleuatum, vt tota spes vestra sursum tendat in ipsum, super omnia amandum & laudandū. Ideoque pro ipso pati & fatigari in eius seruitio, reputetis pro thesauro maximo, in agro sancte crucis inuento. Meditatio operum diuinorum & sermonum Christi, dulcedinem parit & latitiam, fidem roborat, spem erigit, charitatemque in corde accendit, quam se daturum fidelibus suis ipse promisit. Sed inuidus diabolus, qui Christum tentare audebat, & persecutiones in Ecclesia sapius suscitauit, ac multos sanctos vexauit: adhuc nõ cessat molestare deuotos, radium boni ingerens, & claustrum rigorem dissuadens. Heu, callida instigatione multos decipit per blanda & mollia, terret per dura & aspera. Veruntamen Christo auxiliante, non nocebunt tela eius nequissima: sed erunt fortiter dimicantibus & viriliter resistentibus in laudem & gloriam, & diabolo ad perpetuam confusionem & poenam. A cuius laqueis & fraudibus nos semper custodiat IESVS CHRISTVS, qui est ad dexteram Patris, super omnia Deus benedictus in secula. Amen.

Nota Religiose.

Beatitudo
Religiosi
in quo
consistat.

7. **D**IXIT quidam deuotus, solitudinis amator: Beatus monachus desolatus, cui mundus exilium, cælum patria, cella paradisi est. Beatus Religiosus, Deo deuotus, seculo ignotus: cui oppidum carcer, claustrum refrigerium, labor requies, solitudo solatium, luctus gaudium, silentium pacis hospitium. Beatus, cui sacra lectio, cibus, oratio potus, psalmus iubilus, meditatio Christi, speculatio Deus. Beatus Religiosus, qui omnia studia & exercitia sua ad virtutes & beneplacitum Dei ordinat: & nihil singularitatis & ostentationis, verbo vel facto præterdit: cauens vrbique, ne Deum vel proximum offendat. Beatus, qui pro bono accipit, quando aliquis eum corripit & rectè instruit, ne in errore permaneat, & malè pereat. Beatus, qui os suum strictè custodit, ne otiosum aut nocuum verbum proferat. Talis magnam pacem habebit, bonam conscientiam & famam, deuotionisque gratiam obtinebit specialem.

Silentij
fructus.

8. Multa iurgia cessare facit, qui patiens est, & tacet. Religio-
sus in abscondito manens, quasi lucerna in nocte securè ardens.
Flabunt venti, & nõ nocebunt Deo vacanti & oranti. Verè magnus
thesaurus in ore sapientis, sed non minor in corde tacentis & o-
rantis. Dixit quidam expertus: Quicquid boni tacendo colligo,
hoc ferè totum loquendo cum hominibus dispergo. Quia Sam^{uel} *Judit. 25.*
son secretum suum mulieri retulit, & parabolam mellis non abs-
condit, postea ab hostibus captus & delusus fuit. Bonum est ergo
Religioso silentium servare, & verba sua cautè ponderare. Qui
enim silentium bene servat, quasi sacculum pecunia plenum se-
cum ad domum mentis portat.

Exemplum de silentio.

9. **F**VIT in partibus superioribus Monachus quidam ordinis Religiosus
Cisterciensis, sollicitus custos oris sui, & claustralis disci- quidam lo-
plinæ diligens obseruator. Hic zelo deuotionis accensus, vix v- quedi gra-
nicum verbum in hebdomada loquebatur. Cui Abbas causa so- tiam fieri
latij ait: Frater, do tibi licentiam quandoque loquendi cum fra- sibi noluit.
tribus. Qui respondit: Pater reuerende, non desidero talem licen-
tiam habere. Quod audiens Abbas, ædificatus est in responso
fratris libenter tacentis.

Exemplum de solitudine.

10. **Q**UIDAM Frater regularis ordinis foras emissus, expleto
negotio ad domum suam celeriter ac desideranter redire
studuit, vt Deo liberius in silentio vacaret. In via autem cõstitu-
tus, inuenit quemdam viatorem sibi amicum & notum, qui di-
uersa loca sanctorum & monasteria se visitasse asserbat. Inter-
rogatus ergo de religiosis locis, dicebat etiã se in sacro Carthusie
claustro fuisse. Cumque multa bona de situ loci illius in alto mō-
te, & arcta solitudine, ac fratrum ibidem habitantium rigore lo-
queretur, hoc tandem intulit, Inueni ibi Fratrem, cum quo li-
center loquens, curiosè interrogauit dicens: Quanto tempore
hic habitasti? Qui ait: Quadraginta anni lapsi sunt, & inte-
rim non vidi primam portam, per quam primò ingressus sum.
Audiens hæc Frater prædictus, miratus est: & alijs fratribus
suis ista, pro bono exemplo amandæ solitudinis, recitauit. O
quàm rarum & alienum est istud in multis religiosis, tempori-
bus istis: qui pro pœna carceris reputarent, si infra annum ex-
tra septa monasterij, vel extra portam, spatiandi causa exire
non deberent.

SER